

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK
Utredare
Eini RuottinenSOCIALNÄMNDEN
2021-12-08

Statsbidrag riktade till äldreomsorgen 2021

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar notera informationen om statsbidrag riktade till äldreomsorgen 2021 till protokollet.

Sammanfattning

Täby kommun har för år 2021 erhållit totalt cirka 62,2 mnkr i statsbidrag riktade mot äldreomsorgen. Under 2021 har särskilda satsningar på äldreomsorgen gjorts genom att införa utvecklingsbidrag och tidsbegränsade uppdrag inom en rad områden (riktade statsbidrag). Vanligtvis ställs krav på motprestation och återrapporering. Socialstyrelsen och Storsthlm fördelar och redovisar dessa statsbidrag på uppdrag av Regeringskansliet. I ärendet beskrivs hur Täby kommun har använt sig av statsbidrag och i hur stor omfattning.

Ärendet

Täby kommun har för år 2021 erhållit totalt cirka 62,2 mnkr i statsbidrag riktade mot äldreomsorgen. Under 2020 och 2021 har särskilda satsningar på äldreomsorgen gjorts genom att införa utvecklingsbidrag och tidsbegränsade uppdrag inom en rad områden (riktade statsbidrag). Vanligtvis ställs krav på motprestation och återrapporering. Socialstyrelsen fördelar och redovisar dessa statsbidrag på uppdrag av Regeringskansliet.

I tabellen nedan sammanfattas statsbidragen. I bilagan redovisas mer grundligt hur Täby kommun har utnyttjat statsbidragen fram till den 31 oktober 2021 och hur planering ser ut för resten av året. Vissa justeringar i beloppen kommer att ske före årets slut.

Statsbidrag	Status	Belopp till Täby kommun	Förbrukat fram till 31 okt 2021
Säkerställa en god vård och omsorg om äldre personer	Används enligt plan	28 040 446	28 040 446
Motverka ensamhet bland äldre och ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom	Används enligt plan	4 267 253	3 097 815
Teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus	Används enligt plan	1 130 058	391 490
Statsbidrag för att främja en god och nära vård	Används enligt plan före årets slut	4 893 281	0
Äldreomsorgslyftet	Används ej i så stor omfattning på grund av bristande förutsättningar	23 790 725	0
Öka specialistundersköterskekompetens inom vård och omsorg om äldre samt vård och omsorg om personer med demenssjukdom	Har ej använts hittills på grund av bristande förutsättningar men kan användas även under 2022	93 840	0
Statsbidrag för att främja ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg (återhämtningsbonus)	Ej rekviderats på grund av bristande förutsättningar		

Prestationsbaserade statsbidrag som Täby kommun kan ansöka om:

Prestationsbaserade statsbidrag	Status
Prestationsbaserade medel i syfte att minska andelen timanställda	Anmälan är gjord. Medel utbetalas efter godkänd inrapportering.

Prestationsbaserat stöd för att utöka sjuksköterskebemanningen inom äldreomsorgen	Anmälan är gjord. Medel utbetalas efter godkänd inrapportering.
---	---

Statsbidragen bidrar till en kontinuerlig utveckling av verksamheterna inom äldreomsorgen i Täby kommun. Det sker nya satsningar på teknik inom äldreomsorgen och med hjälp av statsbidraget har en höjning av besöksersättningen inom hemtjänsten, dygnsersättningen i särskilt boende, dagersättningen i dagverksamhet kunnat finansieras (KS 2021/187-04). I samband med beslutet om höjningar av ersättningar inom äldreomsorgen gav kommunfullmäktige socialnämnden i uppdrag att utforma ett system för uppföljning hur utförarna har använt tillskjutna resurser. En rapportering hur utförarna har utnyttjat höjningar av ersättningar redovisas i mars 2022.

I tabellen nämns tre statsbidrag som inte används på grund av bristande förutsättningar. Utmaningen med olika statsbidrag med varierande krav på prestation, riktning och tidsramar är att det kräver resurser från kommunerna och från utförarna att planera, genomföra och utvärdera satsningarna. Kortsiktighet i satsningarna och svårigheter i rekryteringsläget utgör de främsta svårigheterna. Statsbidragen som kommunerna erhåller är inte alltid i linje med vad utförarna kan satsa på under en viss period vilket ibland orsakar att statsbidragen inte utnyttjas fullt ut och behöver betalas tillbaka året efter. Detta gäller framför allt under pandemin när det är viktigt för utförare att säkerställa en välfungerande basverksamhet.

Täby kommun har fått medel för en stor nationell satsning "Äldreomsorgslyftet", som syftar till att höja kompetensen inom vård och omsorg om äldre. Statsbidraget har inte fått önskat intresse från utförare inom äldreomsorgen i Täby kommun. Fram till den sista oktober 2021 har en privat utförare ansökt medel för en anställd för att få ersättning för personalkostnader för att utbilda sin personal. Ersättningen har inte utbetalats ännu och därför syns den inte i redovisningen.

Social omsorg har haft kontakt med några jämförelsekommuner och med utförare inom äldreomsorgen i Täby för att undersöka anledningar till det svala intresset för Äldreomsorgslyftet. Utförare inom hemtjänsten anger att de vet att det delas ut statsbidrag men att det finns praktiska svårigheter så som att frigöra personal och tillgången på vikarier. Det finns utförare som är verksamma i flera kommuner och har sökt medel för äldreomsorgslyftet från andra kommuner.

Några utförare lyfter pandemin som en anledning till att inte vilja söka statsbidrag för att utbilda sin personal eftersom utförarna behöver säkra tillgången till personal under pandemin.

I oktober 2021 gjorde SVT en undersökning om hur kommunerna runt om i landet nyttjat Äldreomsorgslyftet. Av de 290 kommunerna uppgav sex att de avstår helt från att söka bidraget och 18 kommuner, däribland Göteborg och Norrköping, att de endast kommer att ansöka om en del av bidraget. Att man inte har kunnat frigöra personal, osäkerhet kring bidragets storlek kommande år och att antalet reguljära utbildningsplatser är begränsade angav som några av de skäl som kommunerna nämnde. Även kontakt med några av Täbys jämförelsekommuner visar att utförare har visat varierande intresse att ansöka om bidrag på grund av ovannämnda anledningar.

Ekonomiska överväganden

Förslag till beslut innebär inga ekonomiska konsekvenser för socialnämnden. Huvudregeln för icke-utnyttjade statsbidrag är att de behöver betalas tillbaka året efter. Detta påverkar inte socialnämndens budget. Statsbidrag möjliggör satsningar enligt hänvisningar men kan inte användas till andra områden.

Claes Lagergren
Socialchef

Marie Tid
Avdelningschef, Avdelning äldreomsorg

Bilagor

- Sammanställning av statsbidrag riktade till äldreomsorgen 2021

Expedieras

Avdelningschef Marie Tid